

แนวทาง

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี

มัตรี สุระเสียง^{1*} พิฏา สมบูรณ์² เริงวิษฐ์ นิลโคตร³

รับบทความ: 13 กรกฎาคม 2568 แก้ไขบทความ: 21 กรกฎาคม 2568 ตอรับบทความ: 24 กรกฎาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษา และ 3) ประเมินความเหมาะสมของแนวทางดังกล่าว โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี จำนวน 7 โรงเรียน รวม 848 คน กลุ่มตัวอย่าง 265 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 15 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี มีการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมี 6 มิติ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม 3) ด้านการจัดการงบประมาณ 4) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 5) ด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม และ 6) ด้านการบริหารทั่วไป และ 3) การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี พบว่า ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา คุณธรรมจริยธรรม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี

* อีเมล: mongreongwit@gmail.com

Guidelines for Educational Institution Administration to Promote Morality and Ethics According to the Identity of Catholic Education under the Lovers of the Cross of Chanthaburi

Maitri Surasieng ^{1*}

Lita Somboon ²

Reongwit Nilkote ³

Abstract

This research aims to: 1) Study the current situation of school administration in promoting morality and ethics according to the identity of Catholic education in schools under the Congregation of the Sisters of the Lovers of the Holy Cross of Chanthaburi, 2) Study the development of administrative guidelines to promote morality and ethics according to the identity of Catholic education in these schools, and 3) Evaluate the administrative guidelines for promoting morality and ethics in accordance with the Catholic educational identity in schools under the Congregation. This study employed a mixed-methods approach. For the quantitative phase, the sample group consisted of 265 teachers and educational personnel. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.88. Data were analyzed using basic statistical methods. For the qualitative phase, the research tool was a structured interview. Fifteen key informants were purposively selected. Data were analyzed through content analysis and triangulation was used to validate the findings. Research Findings: 1) The current situation of school administration in promoting morality and ethics according to the Catholic educational identity in schools under the Congregation of the Sisters of the Lovers of the Holy Cross of Chanthaburi revealed that the overall average for school administration was at a high level, and the promotion of morality and ethics according to the Catholic identity was also rated at a high level. 2) The administrative guidelines to promote morality and ethics based on the Catholic identity encompassed six dimensions: transparent academic administration; pastoral care and evangelization; transparent budgeting; student affairs management; personnel development with moral values; and general administration. 3) The evaluation of the proposed guidelines in terms of accuracy, utility, feasibility, and appropriateness yielded the highest overall average.

Keywords: School Administration, Morality and Ethics, Catholic Education Identity

---

¹⁻³ Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

* Email: mongreongwit@gmail.com

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างคนที่มีคุณภาพและสร้างสังคมที่ดีขึ้นในประเทศ โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทั่วโลกให้ความสำคัญและทุ่มเทในการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีพลวัตสูง (วิจารณ์ พานิช, 2555) สอดคล้องกับนโยบายของประเทศไทยที่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของประชากรให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมที่จำเป็นในการปรับตัวและเผชิญหน้ากับความท้าทายในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกที่ดี รู้จักเคารพสิทธิผู้อื่นและรับผิดชอบต่อสังคม สร้างสังคมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในทุกระดับ ซึ่งเป็นรากฐานในการสร้างสังคมที่มีคุณธรรมและมีคุณภาพ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญในการจัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และการใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลาย (ราชกิจจานุเบกษา, 2561; ราชกิจจานุเบกษา, 2565) เช่นเดียวกันกับ แผนการศึกษาชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2546-2550) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนและสังคมไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงต้องพัฒนาคุณธรรมควบคู่กับการเรียนรู้ทางวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านอาชีพและการเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ควบคู่กับการมีจิตสำนึกที่ดีและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ การพัฒนาไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการ แต่ยังรวมถึงการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่สำคัญในการจัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในระดับบุคคลและสังคม การส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ประเทศสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดีและสามารถเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคม การบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมจะช่วยให้การเรียนการสอนสามารถพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้และด้านค่านิยมอย่างสมดุล โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในเชิงคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ แต่ยังช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมที่สำคัญในการใช้ชีวิตในสังคม ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมีการนำหลักการที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณค่าของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเคารพสิทธิของผู้อื่นมาใช้ในสถานศึกษา ในสหรัฐอเมริกา โปรแกรมการศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม (Character Education) ถูกนำมาใช้ใน

การพัฒนาทักษะทางสังคมและจริยธรรมของนักเรียนโดยส่งเสริมการสร้างค่านิยมในเรื่องความยุติธรรมและความรับผิดชอบในชีวิตประจำวัน (Lickona, 1996) สอดคล้องกับสหราชอาณาจักร ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมช่วยสร้างความเข้าใจและเคารพในความหลากหลายของวัฒนธรรมโดยการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการยอมรับความแตกต่างและการทำงานร่วมกัน (Halstead, 1996) เช่นเดียวกับออสเตรเลีย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในชุมชน และการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Carr, 2007) กล่าวได้ว่า การบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงแต่พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมที่แข็งแกร่ง แต่ยังช่วยสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและมีคุณภาพในระยะยาว

การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สะท้อนอัตลักษณ์คาทอลิก โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและพัฒนาทักษะชีวิตที่ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสำคัญ ดังนั้นการศึกษาคครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเยาวชน โดยมุ่งหวังให้เยาวชนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามหลักคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม เพื่อเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต โรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาคาทอลิกที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ก่อตั้งโดยพระสังฆราชปีแอร์ ลัมแบร์ต เดอ ลา ม็อตต์ เมื่อวันที่ 7 กันยายน ค.ศ. 1672 (คริสต์ศักราช 1672 - 2022) โดยมีจุดประสงค์หลักในการให้การศึกษาแก่เยาวชน โดยเฉพาะเด็กและสตรี เพื่อหลีกเลี่ยงจากความโง่เขลาและให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีคุณค่า การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างแท้จริงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สามารถดำเนินการตามพันธกิจและจิตตารมณ์ของการศึกษาคาทอลิกอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม "สถานศึกษาคาทอลิกต้องเป็นสนามแห่งการประกาศข่าวดี เป็นแปลงเพาะบ่มคุณค่าชีวิตตามพระวรสารอย่างเหมาะสม และเป็นขอบฟ้าแห่งความหวังที่เปิดออก" (สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2556) การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในรูปแบบนี้จึงมีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและช่วยพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในบริบทของสังคมไทยและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

บทความวิจัยเรื่อง "แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี" ผู้วิจัยได้มุ่งนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและความรัก โดยมุ่งหวังว่าผลการศึกษาคาดหวังว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาคูและเสริมสมรรถนะของผู้เรียน รวมถึงการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาทางจริยธรรมและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ดีในทุกด้านและให้เกิดความยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัต ลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี

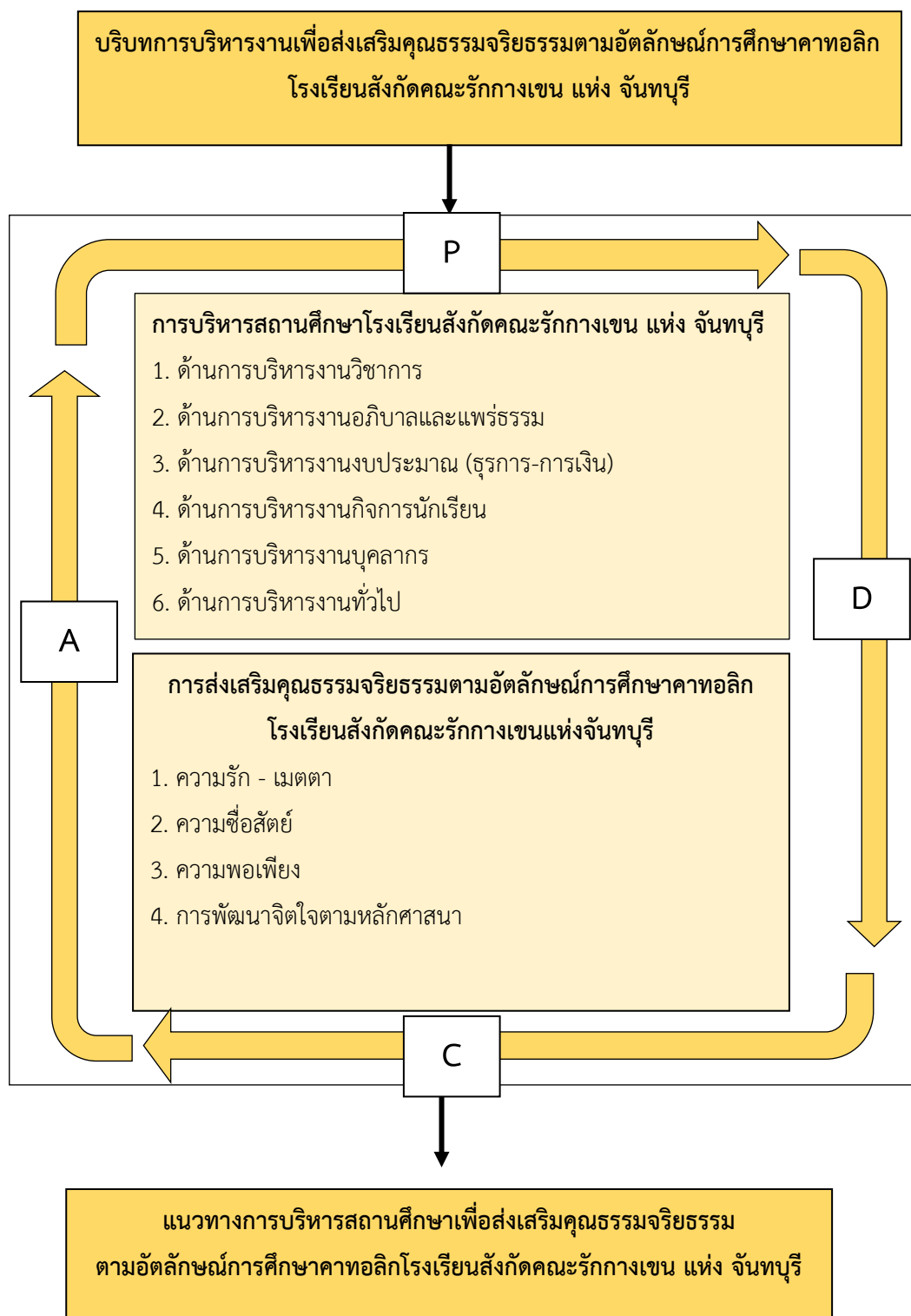
วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน อย่างมีคุณภาพ โดยครอบคลุมการวางแผน การจัดการทรัพยากร การนำองค์การ และการประเมินผลอย่าง เป็นระบบ (Hoy & Miskel, 2013) ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Leithwood & Jantzi, 2006) นอกจากนี้ การบริหารสถานศึกษาสมัยใหม่ต้องบูรณาการแนวคิดการมีส่วนร่วมจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาโรงเรียน และปรับตัวตามบริบทของโลกยุคดิจิทัล (Bush, 2020) แนวคิดร่วมสมัยเน้นการบริหารแบบกระจายอำนาจ การเสริมพลังบุคลากร และการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องมี สมรรถนะทั้งด้านวิชาการ การจัดการทรัพยากร และความสามารถในการสื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจและความ ไว้วางใจในองค์การ

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ โดยยึดตามคำสอนของพระเยซู เจ้า ซึ่งเน้น “ความรัก เมตตา และการเสียสละ” เป็นหัวใจของการดำเนินชีวิต (Catholic Education Commission of Thailand, 2018) แนวทางดังกล่าวถูกบูรณาการเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน และบรรยากาศของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ อัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก ได้แก่ ความเชื่อในพระ เจ้า ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการมีชีวิตที่เสียสละเพื่อผู้อื่น (O’Keefe, 2011) การบริหาร สถานศึกษาคาทอลิกจึงไม่เพียงมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แต่ให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมคุณธรรม จริยธรรมให้ฝังรากลึกในจิตสำนึกของผู้เรียน โดยใช้การเป็นแบบอย่างของครู การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และการสร้างชุมชนแห่งความเชื่อ (Cook & Simonds, 2011) สรุปได้ว่า การศึกษาคาทอลิกมีจุดเน้นเฉพาะใน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยผสานความเชื่อทางศาสนาคริสต์เข้ากับกระบวนการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย และมีบริบทชัดเจน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งหมดรวม 848 คน (โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่งจันทบุรี, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 265 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่ม

1.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และด้านวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน (checklist) ระยะที่ 2 ส่งเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 265 ฉบับ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามและรวบรวมเอาไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการรับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บเครื่องมือรวบรวมข้อมูลกลับคืน และระยะที่ 3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ครบ 265 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) โดยการทบทวนวรรณกรรม ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา บทความ รายงาน สภาพบริบท และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามในการการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์แบบมีเค้าโครง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ทรงคุณวุฒิ ข้าราชการพิเศษ โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี จำนวน 15 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิข้าราชการพิเศษ

จำนวน 5 คน 2) การสนทนากลุ่ม ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการเลือกแบบเจาะจง 10 คน และไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เจาะลึก

2.3 การสังเคราะห์และนำเสนอ สังเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และตรวจสอบด้วยเทคนิคสามเส้า (triangulation technique) และนำเสนอเชิงพรรณนาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา (ชาย โพธิ์สิตา, 2564)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สถานการณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี

1.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.82	0.22	มาก	5
2. ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรร่ธรรม	4.11	0.25	มาก	1
3. ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน)	3.92	0.30	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	4.00	0.03	มาก	3
5. ด้านการบริหารงานบุคลากร	4.02	0.22	มาก	2
6. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.81	0.20	มาก	6
รวม	3.95	0.11	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ระดับและอันดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.11) ในรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบริหารงานอภิบาลและแพรร่ธรรม ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.25) 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.22) 3) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.03) 4) ด้านการบริหารงานงบประมาณ (ธุรการ-การเงิน) ($\bar{X}$ = 3.92, S.D. = 0.30) 5) ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.22) และ 6) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษา คาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี	(n = 265)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความรัก-เมตตา	4.13	0.16	มาก	2
2. ด้านความซื่อสัตย์	4.17	0.24	มาก	1
3. ด้านความพอเพียง	3.80	0.34	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา	4.12	0.10	มาก	3
รวม	4.06	0.13	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับและอันดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.13) ในรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.24) 2) ด้านความรัก-เมตตา ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.16) 3) ด้านการพัฒนาจิตใจตามหลักศาสนา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.10) และ 4) ด้านความพอเพียง ($\bar{X}$ = 3.80, S.D. = 0.34) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่งจันทบุรี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มพบว่า การบริหารสถานศึกษาคาทอลิกเน้นการผสมผสานระหว่างการจัดการที่มีประสิทธิภาพกับการปลูกฝังจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา โดยแบ่งเป็น 6 มิติ

มิติที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ดำเนินงานอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลและวงจร PDCA เพื่อวางแผน ดำเนิน ตรวจสอบ และปรับปรุง เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนพันธกิจทางการศึกษาและจิตวิญญาณ

มิติที่ 2 การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรม ดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ครอบคลุมร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ สร้างระบบเชื่อมโยงครู ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งเสริมคุณธรรมและทักษะชีวิตผ่านวงจร PDCA เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นคนดี มีความสุข

มิติที่ 3 การบริหารงานงบประมาณ จัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ด้วยความรัก-เมตตาและซื่อสัตย์ ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า สนับสนุนพันธกิจและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มิติที่ 4 การบริหารกิจการนักเรียน สร้างระบบดูแลนักเรียนทั้งพฤติกรรมและจิตวิญญาณ ปลูกฝังความซื่อสัตย์และสมดุลชีวิต ตามหลักคริสต์ศาสนา ดำเนินงานตามวงจร PDCA

มิติที่ 5 การบริหารงานบุคลากร พัฒนาครูให้เป็นผู้นำจิตวิญญาณและผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการ ส่งเสริมความสัมพันธ์และสมดุลชีวิต ด้วยกระบวนการ PDCA เพื่อพัฒนาทักษะและคุณธรรม

มิติที่ 6 การบริหารงานทั่วไป จัดการสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กร ให้บรรยากาศอบอุ่นปลอดภัย โปร่งใส และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมจิตวิญญาณทุกฝ่ายด้วยระบบ PDCA โดยรวม การบริหารทั้ง 6 มิติสานคุณภาพและจิตวิญญาณคริสต์ศาสนา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการเติบโตอย่างยั่งยืน

การบูรณาการหลักธรรมคำสอนของคริสต์ศาสนาเข้ากับวงจรคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act: PDCA) ส่งเสริมให้การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรมดำเนินไปอย่างเป็นระบบและเปี่ยมด้วยคุณธรรม ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรัก ความเมตตา และการใส่ใจในด้านจิตใจของผู้เรียนและชุมชนการศึกษา การดำเนินงาน (Do) ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการดำเนินชีวิตคริสตชนอย่างเรียบง่าย พอเพียง และใกล้ชิดกับพระเจ้า การตรวจสอบ (Check) ควรมีการติดตามผลอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการฟื้นฟูชีวิตความเชื่อและความสัมพันธ์กับพระเจ้า ส่วนการปรับปรุง (Act) ควรตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล มุ่งพัฒนาแนวทางอภิบาลและกิจกรรมการแพรรธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์ จริยธรรม และพันธกิจร่วมของชุมชนคริสตชน ด้วยหลักการเช่นนี้ การบริหารงานอภิบาลและแพรรธรรมจะสามารถสนับสนุนพันธกิจของสถานศึกษาคาทอลิกในการบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น "ศิษย์พระคริสต์" ที่มีความสมดุลทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณ พร้อมเป็นประจักษ์พยานถึงความรักของพระเจ้าในสังคมอย่างยั่งยืน และสามารถพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

วัตถุประสงค์ 3 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน ในการประเมินตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ปรากฏผลการประเมินตามตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

มาตรฐานการประเมิน	ผลการประเมิน (N = 14)			
	μ	σ	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความมีประโยชน์	4.71	0.43	มากที่สุด	2
2. ด้านความเป็นไปได้	4.72	0.27	มากที่สุด	1
3. ด้านความเหมาะสม	4.56	0.28	มากที่สุด	3
4. ด้านความถูกต้อง	4.54	0.29	มากที่สุด	4
รวม	4.63	0.31	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี จากทั้ง 4 ประเด็นของการประเมิน ประกอบด้วย ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.27$) 2) ด้านความมีประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.43$) 3) ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.28$) และ 4) ด้านความถูกต้อง ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.29$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม ซึ่งสะท้อนถึงการเน้นปลูกฝังคุณธรรมตามหลักศาสนา 2) ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน 4) ด้านการบริหารงบประมาณ 5) ด้านการบริหารวิชาการ และ 6) ด้านการบริหารงานทั่วไป แสดงให้เห็นว่าทุกด้านมีการบริหารที่ดี โดยเฉพาะด้านอภิบาลและบุคลากรได้รับความสำคัญเป็นลำดับต้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์. (2565) ได้ศึกษาและพบว่า โรงเรียนมีการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับมาก แต่ยังพบปัญหาด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการเงินและงบประมาณที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบว่าบทบาทของส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของนักบวชยังมีน้อย รวมถึงงบประมาณสนับสนุนด้านอภิบาลยังมีน้อย และสอดคล้องกับ อัสมา ชื่นบุญ และคณะ (2563) พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันคาทอลิกมีอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านคุณธรรม เช่น ความรัก ความเสียสละ และความซื่อสัตย์ ซึ่งสะท้อนถึงการสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมที่เข้มแข็งในกลุ่มนักศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังพบความแตกต่างในระดับของอัตลักษณ์คุณธรรมตามชั้นปีและสาขาวิชา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาอัตลักษณ์คุณธรรมควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มนักศึกษา และสอดคล้องกับพิศุลี สร้อยโมรี และคณะ (2560) ได้ศึกษาและพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายสงฆ์มณฑลกรุงเทพฯ ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความพึงพอใจในงานของครู และการรับรู้ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านอัตลักษณ์และบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การพัฒนาอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกที่เน้นคุณธรรมจริยธรรมช่วยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างมีคุณค่า

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกเน้นการบูรณาการจิตวิญญาณคริสต์ศาสนากับการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยครอบคลุม 6 มิติหลัก ได้แก่ (1) การบริหารวิชาการที่โปร่งใส รับผิดชอบ และใช้วงจร PDCA ควบคู่กับหลักธรรมคำสอน (2) การอภิบาลและแพร่ธรรมที่ดูแลนักเรียนแบบองค์รวม เชื่อมโยงครอบครัว ชุมชน และส่งเสริมคุณธรรมผ่านกิจกรรม (3) การจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใส มีจริยธรรม ใช้ทรัพยากรสนับสนุนพันธกิจ (4) การดูแลกิจการนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งพฤติกรรมและจิตวิญญาณ ปลูกฝังความซื่อสัตย์ (5) การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมและสมดุลชีวิตควบคู่กับความสามารถทางวิชาการ (6) การบริหารทั่วไปที่สร้างวัฒนธรรมองค์กรอบอุ่น ปลอดภัย และส่งเสริมจิตวิญญาณ การประยุกต์วงจร PDCA กับหลักธรรมคำสอนเป็นหัวใจสำคัญ โดยการวางแผนยึดความรักและเมตตา การดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการใช้ชีวิตคริสตชน การตรวจสอบเน้นความโปร่งใสและการฟื้นฟูชีวิตจิต และการปรับปรุงยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น “ศิษย์พระคริสต์” ที่มี

ปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณอย่างสมดุลและยั่งยืน ผลการศึกษาสอดคล้องกับญาณิศา จันทรเส็ง และเมตตา วิวัฒนากุล (2561) ได้ศึกษาและพบว่าความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้นำศาสนาคริสต์ในการปฏิบัติพันธกิจคริสตจักรในสังคมไทยสามารถสะท้อนถึงอัตลักษณ์ทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งและเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีรากฐานด้านศาสนาและคุณธรรม จะสามารถส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะเฉพาะของผู้นำ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรัก ความเมตตา และแรงจูงใจในการรับใช้ แสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณแห่งการเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ สุวรรณี ลอปกัณณ และคณะ (2561) ได้ศึกษาและพบว่า การส่งเสริมคุณลักษณะตามคุณค่าพระวรสารในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาอย่างสมดุลในด้านจริยธรรม คุณธรรม และสังคม ผลจากการส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีความเป็นตัวของตัวเองบนพื้นฐานของคุณค่าทางศาสนาและจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการเติบโตอย่างยั่งยืนในวิชาชีพและชีวิตสังคมต่อไป ในแง่ของการบริหารสถานศึกษาคาทอลิก แนวทางที่เน้นคุณธรรมและจิตวิญญาณคริสต์ศาสนานี้ช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์องค์กรการศึกษาได้อย่างชัดเจน โดยสร้างสมดุลระหว่างความรู้ทางวิชาการและการพัฒนาคุณธรรม พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา คุณลักษณะ และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาคาทอลิกที่ต้องการปลูกฝังนักเรียนให้เติบโตอย่างครบถ้วนและยั่งยืนในทุกมิติของชีวิตและสังคม และสอดคล้องกับมณีนรัตน์ จันทรา และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาถึงบทบาทของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจและกำหนดทิศทางการบริหารงานที่ชัดเจน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปลูกฝังคุณธรรมในบุคลากรและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และจิตสำนึกต่อส่วนรวม การบริหารที่มีวิสัยทัศน์จึงไม่เพียงแต่เพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน แต่ยังส่งเสริมวินัยและความรับผิดชอบในชุมชนสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนในสังกัดคณะรักกางเขน แห่งจันทบุรี แสดงให้เห็นถึงการยอมรับและความเหมาะสมของแนวทางดังกล่าวอย่างชัดเจน โดยพิจารณาจาก 4 ประเด็นหลักในการประเมิน ได้แก่ ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความ ถูกต้อง ซึ่งในภาพรวมพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” สะท้อนว่าแนวทางนี้สามารถตอบสนองต่อบริบทของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ได้รับคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าแนวทางนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในระดับสถานศึกษา มีทรัพยากรและกลไกสนับสนุนอย่างเพียงพอ รองลงมาคือ ด้านความมีประโยชน์ ซึ่งสะท้อนว่าแนวทางนี้ก่อให้เกิดคุณค่าทั้งในเชิงการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ถัดมาคือ ด้านความเหมาะสม แสดงว่าแนวทางนี้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ทั้งด้านวัฒนธรรมองค์กรและพันธกิจ และสุดท้ายคือ ด้านความถูกต้อง ซึ่งยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงถึงความสอดคล้องกับหลักการบริหาร

การจัดการศึกษา และหลักคำสอนของศาสนาอย่างมีหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ผลลัพธ์ดังกล่าวยืนยันถึงศักยภาพของแนวทางนี้ในการเป็นต้นแบบสำหรับการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่มุ่งเน้นคุณธรรมและจิตวิญญาณควบคู่กับคุณภาพ คณศ นามนัย และคณะ (2567) ได้ศึกษาและพบว่า การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่ยึดหลักธรรมาภิบาลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและกำหนดนโยบาย ส่งผลให้เกิดความโปร่งใสและความไว้วางใจในองค์กร นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการฝึกอบรมและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ยังช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญให้กับครูและเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการทรัพยากรตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) และการบริหารจัดการด้านวิชาการเชิงรุกที่ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบถ้วน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีระบบและมีคุณภาพ พรจันท์ โลจนะศุภฤกษ์ (2564) ได้ศึกษาและพบว่า กิจกรรมทางศาสนาในการส่งเสริมความสุขและการผ่อนคลายจากความเครียดในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของพระศาสนจักรในประเทศไทย กิจกรรมเหล่านี้ไม่เพียงช่วยบรรเทาความเครียดแต่ยังส่งเสริมการพัฒนารอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคมของผู้เข้าร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนานักศึกษาที่มุ่งเน้นการเติบโตอย่างสมดุลในทุกด้าน ทั้งสุขภาพกาย ใจ และคุณธรรม อันนำไปสู่การดำรงชีวิตที่มีความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรมที่เน้นการดูแลนักเรียนแบบองค์รวม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทั้งความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปอย่างสมดุล การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณควบคู่กับความเชี่ยวชาญทางวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งสอดคล้องกับ Nguyen (2024) ได้ศึกษาและพบว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับการจัดการอย่างมืออาชีพ เพื่อสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกได้อย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่ง จันทบุรี พบว่าการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารงานอภิบาลและแพร่ธรรม รวมถึงด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการปลูกฝังคุณธรรมตามหลักศาสนา นอกจากนี้ การศึกษายังได้นำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาคาทอลิกที่เน้นการบูรณาการจิตวิญญาณคริสต์ศาสนากับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุม 6 มิติหลัก ได้แก่ วิชาการ อภิบาล งบประมาณ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร และงานบริหารทั่วไป โดย

มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การประยุกต์ใช้วงจร PDCA ควบคู่กับหลักธรรมคำสอน เพื่อบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็น "ศิษย์พระคริสต์" ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนทั้งด้านปัญญา คุณธรรม และจิตวิญญาณอย่างสมดุลผลการประเมินแนวทางการบริหารดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยอมรับและความเหมาะสมในระดับสูงที่สุด โดยเฉพาะด้านความเป็นไปได้ ซึ่งยืนยันว่าแนวทางนี้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ก่อให้เกิดประโยชน์ และมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนคาทอลิก อันจะเป็นต้นแบบที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นทั้งคุณภาพทางวิชาการและการพัฒนาคุณธรรมอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป 1) ควรศึกษาผลกระทบระยะยาวของแนวทางบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อประเมินประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการปลูกฝังจริยธรรมในชีวิตประจำวันของผู้เรียน 2) ควรวิจัยแนวทางการพัฒนาบุคลากรทั้งในเชิงจิตวิญญาณและวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสมดุลและความเป็นมืออาชีพของครูผู้สอน และส่งเสริมให้ครูเป็นต้นแบบคุณธรรม 3) ควรวิจัยเพื่อประเมินผลการทดลองใช้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและใช้กับสถานศึกษาอื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับการนำไปใช้จริง

บรรณานุกรม

- คณะศ นามนัย, ฬิฏา สมบูรณ์, และเรึงวิษณุ นิลโคตร. (2567). การส่งเสริมระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *วารสารมหาจุฬานาครทรรคนั*, 11(11), 85–95.
- ชาย โพธิตา. (2564). *ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). อมรินทร์พริ้นตัง.
- ญาณิศา จันทรเสีง และเมตตา วิวัฒนานุกุล. (2561). ความสามารถทางการสื่อสารและรูปแบบภาวะผู้นำศาสนาคริสต์ตามความคาดหวังของผู้เชื่อศรัทธาคริสต์ศาสนาในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 28(2), 191–204.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาสน.
- ประกาศ เรือง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). (2565, 1 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง. หน้า 1-143.
- ประกาศ เรือง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1-71.
- พรจันทร โลจนะศุภฤกษ์. (2564). บทบาทของกิจกรรมการใช้เวลาว่างของคริสตจักรในประเทศไทย. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ*, 7(1), 1-12.

- พิศุทธิ์ สร้อยโมรี, สุดาร์ตน์ สารสว่าง, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, และวินัย คำสุวรรณ. (2560). อิทธิพลภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ บรรยากาศโรงเรียนและอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายสงฆ์แห่งประเทศไทย. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 11(21), 128-140.
- มณีนรัตน์ จันทรา, เรืองวิทย์ นิลโคตร, และวิบูลย์ บุญลอย. (2566). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 10(12), 120-129.
- โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี. (2567). สถิติบุคลากรและนักเรียนโรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี ปีการศึกษา 2567. โรงเรียนสังกัดคณะรักกางเขน แห่งจันทบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศิริกุล เอียงผาสุก และสุนทร ทองคำพงษ์. (2565) แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลนครสวรรค์. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 14(2), 173-193.
- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2556). *กฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย: ศิษย์พระคริสต์เจริญชีวิตประกาศข่าวดีใหม่*. <https://www.cbct.or.th/เอกสารกฤษฎีกา>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. บริษัท ฟริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สุวรรณี ลออปิกสิน, มยุรา นพพรพันธุ์ และอัชมา บุญขึ้น. (2561). การศึกษาคุณลักษณะนักศึกษาตามคุณค่าพระวรสาร วิทยาลัยเซนต์หลุยส์. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 10(3), 269-282.
- อัชมา ชื่นบุญ, ชุตินา แสงดารารัตน์, อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, พงศ์ประเสริฐสิน, ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน, และจิตร สิทธิอมร. (2563). คุณลักษณะของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 12(1), 164-181.
- Bush, T. (2020). *Theories of Educational Leadership and Management* (5th ed.). SAGE.
- Carr, D. (2007). *Character education: A framework for school leadership*. *Journal of Moral Education*, 36(4), 497-510. <https://doi.org/10.1080/03057240701725316>
- Catholic Education Commission of Thailand. (2018). *Catholic Identity and Education Guidelines*. CECT.
- Cook, T. J., & Simonds, S. J. (2011). The Charism of 21st-Century Catholic Schools: Building a Culture of Relationships. *Catholic Education*, 14(3), 319-333.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). Harper Collins.

- Halstead, J. M. (1996). Values and values education in schools. In J. M. Halstead & M. J. Taylor (Eds.), *Values in education and education in values* (pp. 1-18). Routledge.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (9th ed.). McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform. *Educational Administration Quarterly*, 42(4), 520–551.
- Lickona, T. (1996). *Character education: A shared responsibility*. *Journal of Moral Education*, 25(3), 261-272.
- Likert, R. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Rand Mc Nally.
- Nguyen, T. (2024). Teacher development for spiritual leadership in schools. *Journal of Educational Leadership*, 19(2), 75-89.
- O’Keefe, J. (2011). *Vision and Values in Catholic Education*. University of Notre Dame Press.